

RYWKA LUSTIG

ur. 1932; Biała Podlaska

Miejsce i czas wydarzeń	Biała Podlaska, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, dzieciństwo, rodzina i dom rodzinny, Żydzi, życie codzienne

Dom w Białej Podlaskiej

Ulica Prosta 31, ale teraz to jest 27. Zmienili numery. Niedaleko od centrum. Kilka rodzin mieszkało. Przeważnie [mieszkanie] to była kuchnia i duży pokój. To było całe mieszkanie nasze, na piętrze. Wody jeszcze wtedy nie było w domu i trzeba było przynosić. Ten dom jeszcze miał duży wolny plac i ludzie wynajęli ten obszar i robili jakieś sznury czy kopali, coś pracowali tam. Ja lubiłam stać i widzieć jak pracują. Jeszcze to miejsce stoi tak samo.

Skąd ja mam zdjęcie sprzed wojny? [My] uciekliśmy, nie zdążyliśmy nic wziąć. A była jedna rodzina, mieli córkę. Też takie małe mieszkanie mieli. Ona pojechała do Palestyny przed wojną, miała 17 lat. Moja mama pisała do niej listy i posyłała zdjęcia: ja z bratem, jeszcze jak jesteśmy mali, fotografia mamy z bratem, ojca mamy. Jak przyjechaliśmy, odszukaliśmy ją tutaj, w Tel Awiwie. Ona wyjęła z albumu te zdjęcia i dała nam. To było bardzo drogie dla mnie.

[Mieszkali tam też] kuzyni [o nazwisku] Makowski. Oni mieli dwoje dziewcząt i syna. Syn uciekł do Rosji, to on został przy życiu, a dwie dziewczynki zginęły podczas wojny. Na dole mieszkała jeszcze jedna rodzina, co mieli dużo, jakieś dziesięć dzieci. Słyszałam, że tylko jedna córka została przy życiu. Ale nie spotkałam jej nigdy.

W szabat mama piekła chały nawet dla biednych ludzi. Przychodzili przed szabatem, dawała im i jedli dobrze. Mieliśmy kobietę, co przychodziła prac. I mieliśmy jednego, co przynosił wody. I był stróż, mieszkał w małym domku na dole. To on umył schody i pilnował, żeby było czysto. [Mama] była zdolna, ona umiała gotować i gotowała. A ja się na dole bawiłam z dziećmi. [Jedliśmy] ryby, rosół. Takie [potrawy] jakie wszyscy gotowali. To samo.

Data i miejsce nagrania	2017-11-28, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"